

Tretji del knjige obravnava neverbalno komuniciranje in predstavlja klasično poglavje, ki ga najdemo v vsaki literaturi o medosebni komunikaciji. Avtorica najprej opredeli osnovne značilnosti neverbalnega komuniciranja, nato opredeli vloge in funkcije neverbalnega komuniciranja in na koncu osvetli tudi čustveno komuniciranje. Strateški komunikacijski management bi zahteval poglobljeno obravnavo čustvenega komuniciranja, saj avtorica v tem delu osvetljuje čustva velikokrat zgolj iz vidika komuniciranja na ravni medosebnih odnosov ter se ne osredotoča na pomen čustev v širšem komunikološkem okvirju. Obravnava čustvene komunikacije bi lahko bila obširnejša in bi lahko vsebovala več informacij o tipih čustev, njihovi intenzivnosti, globini, trajanju ter razlikovanju med afekti in različnimi čustvenimi stanju. Četrti del knjige se pogloblja v različne oblike in načine odnosnega komuniciranja, samopredstavljanje in upravljanje s vtisi v komuniciranju ter podpornem komuniciranju, kjer se avtorica pogloblja v podporne interakcije in empatično komuniciranje. V tem delu se lahko pri avtorici prepozna poglobljeno razumevanje odnosnega komuniciranja iz vidika psihologije. Obravnavana tematika, t.j. odnosno komuniciranje, se nadaljuje tudi v petem delu knjige, kjer avtorica naredi razmejitve med obravnavanjem odnosa in odnosnega komuniciranja ter medosebnimi odnosi. Medosebne odnose definira kot odnos med dvema ali več osebami, za katere je značilna močna in raznolika soodvisnost, ki traja dlje časa.

Delo avtorice je zelo natančna in poglobljena razprava psihologije komuniciranja in grajenja medosebnih odnosov, ki v posameznih poglavjih presegajo obravnavano tematiko in podaja ključne informacije za vpetost v širše področje komuniciranja. Čeprav se skozi celotno delo vije posebna rdeča nit – obravnava komunikacije na ravni medosebnih odnosov ter obravnave tematike iz vidika psihologije, bi moralo pričujoče delo najti mesto na polici vsakega študenta, raziskovalca ali učitelja iz področja komuniciranja, komunikologije in še posebej strateškega komunikacijskega managementa.

Priljubeno: 2017 – 03 – 01

Marko Korenjak, mag. ekon. in posl. ved

Študent doktorskega študija Strateški komunikacijski management, Alma Mater Europaea Maribor.

Franjo Makedonski: DUHOVNOST I KOMUNIKACIJE – ZNAKOVI UPOZORENJA, Zagreb, Hrvatsko znanstveno društvo za promet, 2015., 146 str.

Pred nama se nalazi zanimljiva znanstveno-popularna knjiga pod nazivom Duhovnost i komunikacije - znakovi upozorenja uglednog autora, pod znanstvenim pseudonimom, Franjo Makedonski, u nakladi renomirane znanstvene udruge „Hrvatsko znanstveno društvo za promet“, koja pod vodstvom akademika, znanstvenika i sveučilišnog redovnog profesora, dr.sc. Franka Rotima, promiče znanstveni pristup komunikaciji na svim razinama globalne, regionalne, nacionalne i lokalne komunikacije. Prezentirano znanstveno-popularno djelo sintetski analizira povijesni razvoj duhovne komunikacije kroz stoljeća i ukazuje na interdisciplinarnost ove relativno nove znanstvene discipline, koja se u akademskim znanstvenim krugovima etablira tek sredinom 20. stoljeća. Autor u ovom djelu eksplicira novi komunikološki pristup u teoriji i praksi razumijevanja duhovnosti u području novih informacijskih i komunikacijskih tehnologija u području komuniciranja kao nove društveno integrativne holističke komunikativne moći “komunikacije” u komunikativnom procesu svakodnevnih čovjekove komunikacije. Novim znanstvenim razvojem IT, posebno digitalnih tehnologija u suvremenom inkluzivnom informacijskom društvu, duhovnost i komunikacija postaju svakodnevna upotrebna znakovna (znakovi upozorenja) komunikacijska disciplina. U tom znanstvenom pravcu nas ova znanstveno popularna monografija uvodi u nove svjetove “duhovne komunikacije” koja otvara širem čitateljskom krugu, ne samo užem krugu znanstvenika, već i svim građanima, koji na popularan ili znanstveni način izučavaju i unapređuju duhovnost čovjekove komunikacije. Autor ove znanstveno popularne monografije nas upozorava i poučava kako je čovjek na svom duhovno-komunikativnom putu bio prisiljen da se prilagođava novom stupnju razvoja tehnike i novom razvojnom trendu IT i digitalnih komunikativnih tehnologija. Suvremeni teoretičari komunikativne duhovnosti (teolozi) i znanosti o komuniciranju (komunikolozi) se slažu da je novi pogled na duhovnost komunikacije ujedno i naš svakodnevni holistički pogled na svijet i život u kojem živimo. Kada je Albert Einstein znanstveno dokazao da su prostor i vrijeme dio jedinstvene stvarnosti koja je dinamična, a ne statična, i kada je u svojoj teoriji relativnosti izrazio zakon transformacije

energije u masu i mase u energiju ($E = m \times c^2$) počeo se mijenjati i čovjekov odnos prema vjerovanju u moć duhovne komunikacije. Tim činom napušten je koncept vjerovanja u Newtonovski svijet stabilizirane duhovne harmonije komunikativnog vjerovanja u prostor i vrijeme. Otkrivanjem zakona o identitetu i transformaciji energije u masu i mase u energiju potpuno se afirmirao novi komunikativni dinamički pogled na svijet i život (dinamička komunikacija) koju je prije četvrt stoljeća predvidio poznati hrvatski znanstvenik Ruđer Bošković. Novi komunikativni relativistički pogled na svijet promijenio je svijest o duhovnosti komunikacije što je u znanosti i umjetnosti promijenilo temeljne okvire razmišljanja o epistemološkom razvoju duhovnosti i komunikacije te iniciralo nove smjernice znanstvenog promišljanja i propitivanja o novim teorijama čovjekove duhovne komunikacije. Tako se duhovnost i komunikacija transformirala u relaciju čovjekova odnosa i komunikativnog povjerenja što je dovelo do novih spoznaja koje analogno promišljaju i otvaraju nove horizonte duhovnosti, vjerovanja i povjerenja među ljudima u globalnom, regionalnom, nacionalnom i lokalnom svijetu duhovne komunikacije. Nove spoznajne mogućnosti o duhovnosti komunikacije otvaraju nove oblike promišljanja o komunikaciji kao obliku međusobnog povjerenja građana te vjerovanja i povjerenja u druge ljude. U tom duhovno - komunikativnom procesu izgrađena je nova građanska dinamička i antropološka paradigma svijeta i svemira. Na tim postavkama, ugledni autor ove znanstveno-popularne monografije, Franjo Makedonski, temelji svoja znanstvena i empirijska otkrića o duhovnosti, koja u korelaciji s čovjekovom komunikacijom uspostavljaju novu komunikativnu dinamičku dimenziju kodiranja i dekodiranja vizualnih signala (znakovlja). Duhovnost i komunikacija postaju predviđajuća komunikativna upozorenja građanima u svakodnevnom obiteljskom, radnom i životnom komunikativnom okruženju (Duhovnost i komunikacija kao znakovi svakodnevnog upozorenja). Prezentirana znanstveno-popularna knjiga je sadržajno strukturirana u publicističkom nizu od tri zasebna poglavlja: I dio- Duhovno-kinetički elementi i komunikacije; II dio – Mjerila za ocjenu nadnaravnih komunikacija i pojava; i III dio: Prilozi (znanstveni empirijski dokazi). Publikacija je nastala kao rezultat višegodišnjih empirijskih istraživanja Franje Makedonskog u znanstvenom području tehnike, posebno prometne komunikacije, telekomunikacija, informacijskih i komunikacijskih

znanosti, komunikologije i translatoologije s aspekta duhovne i učinkovite komunikacije svakog čovjeka. U prvom dijelu – „ Duhovno-kinetički elementi i komunikacije“ autor propituje mjesto i ulogu informacijskih i komunikacijskih znanosti u komunikativnom procesu duhovne komunikacije. Duhovno-kinetičku komunikaciju dovodi u korelaciju s znanstvenim komunikološkim i translatoološkim teorijama. U teorijskoj eksplikaciji autor analizira fenomenologiju i funkciju čovjekovih matičnih stanica te provodi usporednu analizu komunikativnog razumijevanja materijaliziranih zabilježenih događanja i upozoravajućih znakova (ne)viđenih nadnaravnih poruka. Znanost, duhovnost, komunikologija, translatoologija i komuniciranje nadnaravnih događanja se često međusobno isprepliću u teoriji i praksi tumačenja duhovne komunikacije. Duhovna snaga nadnaravne komunikacije je znanstvena moć koja utječe na život čovjeka poput translatoološke posredovane komunikacijske poruke. Komunikativna (ne)viđena poruka je presudni čimbenik vjerovanja čovjeka u novonastale nadnaravne događaje koje promišljaju viziju novih (ne)duhovnih komunikativnih događanja, bilježenja u interpretaciji dekodirajuće primateljske vizualne poruke.

Drugi dio – »Mjerila za ocjenu nadnaravnih komunikacija i pojava“ autor analizira čovjekove stigme, nadnaravna čovjekova viđenja, pojave nadnaravnih vizualnih predmeta, nadnaravne pojave, duhovne pretvorbe, nadnaravne komunikativne moći, vizualna događanja koji su posljedica čovjekove komunikativne duhovnosti i vjerovanja u (ne)viđeno. Ugledni autor Franjo Makedonski u ovom izuzetno publicistički zanimljivom poglavlju naglašava kako je svaka velika duhovna, komunikativna i znanstveno povijesna epoha predstavljala jedinstvenu društvenu, humanističku, gospodarsku, umjetničku, vjersku, znanstvenu, kulturnu, tehnološku, medijsku i komunikativno integriranu holističku cjelinu koja je stvorila novu duhovnost i novi komunikacijski svjetonazor kod primatelja nadnaravnih komunikativnih događanja. Takva događanja otvaraju raspravu o novim (ne)viđenim porukama koje traže komunikativni odgovor o (ne)komunikaciji duhovnosti kao komunikativnom modelu komuniciranja u suvremenom inkluzivnom informacijskom društvu. Autorska razmišljanja i raspravu o duhovno kinetičkim elementima komunikacije možemo usporediti s gledišta „Opće deklaracije o pravima čovjeka“ koja govori (čl. 1. i 4.) da su sva ljudska bića obdarena razumom i sviješću (...) komuniciranja. U određivanju čovje-

kovih komunikacijskih sloboda (...) nužno je da vlada trend vjerojatnosti dinamičke komunikacijske ravnoteže, pod utjecajem novih informacijskih i komunikacijskih tehnologija, koja oslobađa čovjeka da potpuno i slobodno razmišlja o svom duhovnom životu i osobnim vjerskim slobodama (...)... Sloboda je u otkrivanju komunikativne duhovne nevidljivosti. Komunikativna duhovnost ima nevidljiva svojstva, a vjerovanje je čovjekovo nevidljivo poštivanje vječne moći onih u koje vjerujemo ili u one koje po njihovim djelima prepoznamo. Autor u drugom dijelu publikacije prezentira zabilježena empirijska istraživanja te ista na zanimljiv i grafičko razumljiv način približava čitateljskoj publici. Vrijedno je istaknuti opis zabilježenih (ne)viđenih duhovnih poruka koje su rezultat fotografskih zapisa nadnaravnih događanja koje ilustriraju duhovnu komunikaciju kroz stoljeća. Autor zaključuje drugo poglavlje raspravom o duhovnosti komunikacije i moći vizualne (ne)viđene znakovne poruke kao temeljnog upozorenja za budućnost događanja čovjeku i čovječanstvu.

U trećem dijelu – » Prilozi (znanstveni empirijski dokazi)“. Autor sintetski sažeto eksplicira znanstveno-empirijske dokaze (Otvorite srce...; Iz propovijedi...; Poruke ...; Slovo o knjizi...“; Znakovi upozorenja ...i vrijeme za preobraćanje. Možemo zaključiti, s aspekta duhovnosti komunikacije i priloženih priloga, da je prezentirana znanstvena-popularna monografija izuzetno vrijedno komunikativno štivo koje donosi čitateljima novu dodatnu komunikativnu i translatošku vrijednost u razumijevanju (ne)viđene znakovne upozoravajuće komunikativne duhovne poruke. Prezentirana knjiga „Duhovnost i komunikacije – znakovi upozorenja“ predstavlja novi znanstveni prilog općim građanskim komunikativnim nastojanjima da se unaprijedi duhovna komunikacija i translatoško sporazumijevanje na svim razinama (ne)viđene znakovne duhovne i razumljive poruke. Autorski empirijski rezultati Franje Makedonskog su pokazali da postoji suštinska međuzavisnost između komunikacije i duhovnosti u

razumijevanju nadnaravne (ne)viđene znakove komunikacijske poruke koja određuju građanske slobode, moralne i nepredvidljive oblike građanskog ponašanja pod utjecajem (ne)vjerovanja u komunikativne duhovne poruke. Nakon provedene teorijske i empirijske analize, prezentirane znanstveno popularne monografske knjige, možemo zaključiti da prezentirano gradivo otvara brojna istraživačka komunikološka pitanja te raspravu o novim oblicima krizne duhovne komunikacije. Autor poručuje da živimo u vremenima ozbiljnih društvenih, ekonomskih i političkih kriznih duhovnih komunikativnih (ne)viđenih pojava koje se događaju građanima, obiteljima, narodima i državama na svim razinama globalne, regionalne, nacionalne i lokalne komunikacije. (Ne)viđena događanja i (ne)viđene komunikativne duhovne poruke snažno utječu na ukupan korpus građanskih i duhovnih komunikativnih sloboda koje postaju čovjekova svakodnevna zbilja, vizija i nada u turbulentnom globalnom okruženju. Možemo zaključiti da budućnost duhovne i znakovne upozoravajuće (ne)viđene komunikacije je uvijek u korelaciji s razumijevanjem posredovane poruke i čovjekovim vjerskim i duhovnim slobodama. Vrijedno je istaknuti da se iza autorskog pseudonima Franjo Makedonski nalazi skriveno ugledno ime velikog hrvatskog znanstvenika i akademika dr.sc. Franka Rotima, redovnog profesora Sveučilišta u Zagrebu.

Slobodni smo ovo vrijedno djelo preporučiti širem krugu čitatelja a posebno komunikolozima, teolozima, sociolozima i politolozima te svim drugim znanstvenicima koji sustavno promišljaju i osvještavaju važnost duhovnosti i komunikacije na svim razinama suvremene globalne, regionalne, nacionalne i lokalne komunikacije.

Primljeno: 2017 – 01 – 27

Izred.prof.dr.sc. Vlasta Kučić

Filozofski fakultet i Fakultet za turizam
Sveučilišta u Mariboru, Maribor/ Brežice, Slovenija